

چالش‌های رؤیت هلال ماه رمضان ۱۴۴۱ در سال جاری/ابزارهای اپتیکی به کمک رصدگران می‌آید

رصدگران هلال ماه معتقد هستند که امسال برای رؤیت هلال ماه رمضان ۱۴۴۱ با هلال ماه چالشی مواجه هستیم، به گونه‌ای که رؤیت هلال ماه در تمام پهنه ایران با چشم غیر مسلح میسر نخواهد بود، ولی با استفاده از ابزارهای اپتیکی مانند دوربین‌های دو چشمی و تلسکوپ هلال ماه از همه شهرهای کشور قابل مشاهده خواهد بود.

رصدگران هلال ماه معتقد هستند که امسال برای رؤیت هلال ماه رمضان ۱۴۴۱ با هلال ماه چالشی مواجه هستیم، به گونه‌ای که رؤیت هلال ماه در تمام پهنه ایران با چشم غیر مسلح میسر نخواهد بود، ولی با استفاده از ابزارهای اپتیکی مانند دوربین‌های دو چشمی و تلسکوپ هلال ماه از همه شهرهای کشور قابل مشاهده خواهد بود.

علی ابراهیمی سراجی، رصد گر هلال ماه و عضو ستاد استهلال استان تهران در گفت وگو با ایسنا، موضوع رؤیت هلال ماه را موضوعی قدیمی و مربوط به پیش از ظهور اسلام دانست و گفت: تقویم قمری اولین تقویمی است که توسط بشر ابداع شده و روزشماری آن بر اساس شمارش آهله ماه (نمودها یا گام‌های ماه) است.

وی ادامه داد: این تقویم به این صورت است که اولین ماهی که در افق غربی بعد از ماه نو ظاهر می‌شود، مشاهده و به عنوان اولین روز ماه در نظر گرفته خواهد شد.

ابراهیمی سراجی اضافه کرد: با توجه به اینکه رؤیت هلال ماه بعد از ظهور اسلام و جدا شدن تقویم قمری از شمسی بسیار پر اهمیت و پر رنگ تر شد، از دوران کهن تاکنون تلاش زیادی حتی از سوی دانشمندان مختلفی در دوره نجوم اسلامی مانند "خواجه نصیرالدین طوسی"، "عبدالرحمان خازنی" و "خوارزمی" و بسیاری دیگر از دانشمندان انجام شد تا معیارهایی را برای رؤیت هلال ماه ارائه دهند تا بر اساس این معیارها بتوان شرایط هلال ماه را قبل از رؤیت پیش بینی کرد.

وی با بیان اینکه در یکی دو قرن گذشته با توجه به اینکه سایر کشورها علاقه مند به رؤیت هلال ماه شدند و سعی کردند معیارهایی را برای این امر ارائه دهند، خاطر نشان کرد: بر این اساس گزارش‌های مختلفی بالغ بر ۷۰۰ تا ۸۰۰ گزارش از سال ۱۸۵۶ تا کنون جمع‌آوری شد و این گزارش‌ها در اختیار تحلیل‌گران قرار گرفته است تا آنها بتوانند معیارهایی را برای رؤیت هلال ماه ارائه دهند تا شرایط رؤیت‌پذیری را با توجه به وضعیتی که ماه دارد، بررسی کنند.

ابراهیمی سراجی یادآور شد: ما هم برای بررسی شرایط رؤیت هلال ماه به برخی از پارامترهای هلال و معیارهایی که وجود دارد، مراجعه می‌کنیم تا بر اساس این معیارها و پارامترها بتوانیم شرایط رؤیت هلال ماه در ماه‌های آینده را پیش بینی کنیم.

این رصدگر ماه با تاکید بر اینکه معمولاً در سال ممکن است چند هلال چالشی داشته باشیم، خاطر نشان کرد: این امر موجب می‌شود که رؤیت‌پذیری هلال ماه در کشور سخت‌تر شود، ولی به طور معمول این اتفاق نمی‌افتد و معمولاً رؤیت‌پذیری هلال ماه در شامگاه ۲۹ شعبان مشخص است و ماه دارای شرایط و پارامترهایی است که ما می‌توانیم بر اساس این پارامترها تشخیص دهیم که آیا هلال ماه قابل رؤیت است یا خیر.

هلال ماه ۱۴۴۱

وی اضافه کرد: بر این اساس اگر بخواهیم شرایط رؤیت‌پذیری هلال ماه رمضان ۱۴۴۱ را بررسی کنیم، باید به سراغ لحظه‌ای به نام لحظه "مقارنه ماه و خورشید" برویم. این لحظه زمانی است که ماه وارد آسمان شامگاهی شده و هلال ماه رؤیت می‌شود.

ابراهیمی سراجی با بیان اینکه لحظه مقارنه ماه و خورشید لحظه‌ای است که مرکز ۳ جرم "ماه"، "زمین" و "خورشید" عمود بر صفحه مدار چرخش زمین به دور خورشید قرار می‌گیرد، ادامه داد: این لحظه برای هزاران سال قابل محاسبه است، ولی در این لحظه هلال ماه در آسمان وجود ندارد که بتوان برای تقویم‌شماری از آن استفاده کرد.

این محقق حوزه نجوم اسلامی تاکید کرد: بر این اساس در ساعت ۶ و ۵۵ دقیقه و ۴۸ ثانیه روز پنج‌شنبه ۴ اردیبهشت

ماه لحظه مقارنه ماه و خورشید و این لحظه دقیقا در روز ۲۹ شعبان است و کسی که بخواهد شرایط رؤیت هلال ماه را بررسی کند، باید در غروب ۴ اردیبهشت ماه آن را بررسی کند.

وی ادامه داد: در این زمان در ایران پارامترهای هلال برای مشاهده رؤیت هلال ماه نسبتا ضعیف هستند؛ چرا که در این زمان ماه آنقدر از خورشید فاصله نگرفته است تا شرایط رؤیت هلال ماه را برای ما فراهم کند.

پارامترهای رؤیت پذیری هلال ماه

وی به بیان پارامترهای موثر برای رؤیت هلال ماه پرداخت و ادامه داد: یکی از این پارامترها "سن ماه" است. برای رؤیت باید هلال ماه به سن خاصی رسیده باشد که بر اساس اعلام "سید محسن قاضی میرسعید" (رکورددار جهانی رؤیت هلال ماه) سن ماه برای رؤیت، ۱۱ دقیقه و ۴۰ دقیقه تعیین شد و در سال ۱۳۸۱ این عدد سن ماه در دنیا مورد پذیرش دنیا قرار گرفته است.

به گفته وی، در رؤیت هلال ماه بررسی می شود که آیا سن هلال ماه به این میزان رسیده است یا خیر.

ابراهیمی سراجی اضافه کرد: در شامگاه ۴ اردیبهشت ماه هلال ماه در ایران به این سن می رسد و سن آن به حدود ۱۲ تا ۱۳ ساعت می رسد و این عدد نشان می دهد که هلال ماه رؤیت می شود.

وی با تاکید بر اینکه پارامتر سن هلال ماه پارامتر نهایی برای رؤیت هلال نیست و نیاز به بررسی سایر شرایط است، خاطر نشان کرد: یکی از این پارامترها "ارتفاع ماه از خورشید" است. در روز ۴ اردیبهشت ماه ارتفاع ماه از خورشید در تهران ۲.۵ درجه است و اگر با سن ۱۱ دقیقه و ۴۰ دقیقه اعلام شده از سوی میر سعید قاضی، بررسی می کنیم، ارتفاعی که وی برای رؤیت هلال ماه اعلام کرده، حدود ۶ درجه است و این عدد نشان می دهد که هلال ماه ارتفاع پایینی دارد.

عضو ستاد استهلال ماه در استان تهران ادامه داد: از سوی دیگر ماه در آسمان مکث بسیار کوتاهی دارد؛ یعنی مقدار زمانی که از غروب خورشید تا غروب ماه می گذرد، بسیار کوتاه و در مدت ۱۸ دقیقه است.

وی تاکید کرد: در این شرایط ماه تنها ۱۸ دقیقه در آسمان حضور دارد، ضمن آنکه جدایی زاویه ای ماه از خورشید نیز بسیار کم حدود ۷ درجه است و این اعداد نشان می دهد که با هلال بسیار سخت مواجه هستیم که امکان رؤیت آن با توجه به ارتفاع پایینی که هلال ماه در پهنه ایران دارد، سخت و دشوار است.

ابراهیمی سراجی در خصوص شرایط رؤیت هلال ماه در سایر شهرهای کشور، توضیح داد: ما حتی شهرهای جنوبی تر ایران مانند اهواز را بررسی و مشاهده کردیم که در این شهر هر چند که ممکن است ارتفاع ماه مقداری افزایش یابد، ولی باز هم به شرایط لازم رؤیت نمی رسد.

به گفته وی، به عنوان مثال ارتفاع ماه در شهر اهواز ۳ درجه است و نشان می دهد که شرایط برای مشاهده چنین هلال ماهی در کشور فراهم نیست.

ابراهیمی سراجی ادامه داد: در شهرهای غربی کشور مانند ایلام سن ماه به ۲۲ ساعت رسیده و مقداری ارتفاع ماه بیشتر شده است که حدود ۷ درجه و ۱۰ دقیقه است و مقدار مدت مکث ماه یا فاصله غروب خورشید و غروب ماه حدود ۴۳ دقیقه است.

به گفته وی احتمال رؤیت هلال ماه با چشم وجود دارد، ولی این امر بستگی به شرایط جوی دارد. با این وجود شرایط رؤیت هلال ماه در غرب ایران با سهولت همراه نخواهد بود.

ابراهیمی سراجی تاکید کرد: در تمام پهنه ایران رؤیت هلال ماه با وسایل اپتیکی مانند دوربین های دو چشمی و یا تلسکوپ صورت خواهد گرفت.

وی در پاسخ به این سوال که آیا امسال همانند سال گذشته با هلال ماه چالشی مواجه هستیم، توضیح داد: ماه چالشی امسال به معنی عدم رؤیت ماه نیست. در سال گذشته چالشی که برای رؤیت هلال ماه داشتیم، در خصوص

دیدن یا ندیدن هلال ماهبود؛ ولی چالشی که امسال برای رؤیت هلال ماه وجود دارد، چالش بر سر مشاهده هلال ماه با چشم غیر مسلح است، در غیر این صورت هلال ماه رمضان ۱۴۴۱ با چشم مسلح با ابزارهای اپتیکی قابل مشاهده است.

ابراهیمی سراجی اضافه کرد: علاوه بر آن، رؤیت هلال ماه با چشم غیر مسلح در شهرهای غربی ایران وجود دارد.

آغاز ماه رمضان از روز شنبه

ابراهیمی سراجی در خصوص آغاز ماه رمضان سال ۱۴۴۱، گفت: تقویم ایران بر اساس استفتائاتی که شورای تقویم از مقام معظم رهبری دریافت کردند، تقویم بر اساس چشم مسلح است و رؤیت هلال ماه با ابزارهای رصدی نیز مورد ملاک تنظیم تقویم قرار گرفته، از این رو روز شنبه آغاز ماه رمضان است.